

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

Skapa möten

– ett inspirationsmaterial för möten
mellan ungdomar och beslutsfattare

Skapa möten

– ett inspirationsmaterial för möten
mellan ungdomar och beslutsfattare

Innehåll

Förord	4
Konsten att skapa möten	5
Metoder som skapar möten	7
Möten med dialog	18
Frågebatteri till alla övningar	19

Förord

Möten kan vara ett led i att skapa tillväxt, överlevnad och utveckling i en kommun eller organisation. Vilka möten och vilken dialog finns mellan beslutsfattare och ungdomar i din kommun? I det här materialet finns idéer på metoder för att skapa möten där deltagarna verkligen möts. Metoderna kan användas av ungdomar, ungdomsledare, beslutsfattare och alla andra som arbetar med ungdomsfrågor. Vi hoppas att detta material kommer att inspirera till möten.

Per Nilsson, generaldirektör, Ungdomsstyrelsen

Konsten att skapa möten

Några framgångsfaktorer för ett lyckat möte där människor möts är:

- ett klart syfte med mötet
- en delad vision där deltagarna känner sig delaktiga i helheten
- att deltagarna kan uttrycka passion och ansvar
- tillit och delaktighet.

Planera mötet

För ett bra resultat är det viktigt att planera mötet. Om du har syftet, ledarskapet och visionen klar för dig blir det lättare att planera vilka som ska bjudas in till mötet och hur det ska organiseras. Det är bättre att börja i den änden än att börja med organiseringen. Samtala gärna om frågorna nedan för att skapa ett möte med kvalitet.

Syftet

- Vad är ditt syfte med mötet?
- Vad är ditt syfte med att skapa dialog mellan beslutsfattare och ungdomar?

För att förtydliga syftet kan du besvara frågan Varför? Skriv ned syftet igen. Gör så ytterligare fyra gånger och se om syftet har blivit tydligare och om du har kommit till kärnan.

Om det finns en dold agenda eller om du inte är ärlig med syftet påverkar det mötet och resultatet influeras av detta. Var ärlig i din intention – att du vill ha tankar och idéer från ungdomarna – och du blir en vinnare.

Ledarskapet

När du har formulerat syftet kan du gå vidare till ledarskapet:

- Hur ser ledarskapet ut för ett möte med delaktighet och inflytande?
- Hur kan lyssnandet och nyfikenheten bli en del i mötet?
- Vilket ledarskap vill du att mötet ska präglas av?

Börja med att skriva ned alla ord och uttryck som du associerar med ledarskap. Därefter markerar du med plus eller minus efter orden, beroende på hur du associerar till dem. Sedan använder du dig av de positiva orden och formulerar en mening eller några punkter om ledarskap utifrån dem.

Visionen

En vision är en bild av en önskad framtid. Visionen beskriver *vad* som ska göras och behöver kopplas till *hur* det ska göras; vilket tas upp nedan under punkten organisering. Visionen ska gärna utmana och mana till förändring och utveckling. Den ska vara lätt att förmedla och förstå. Den ska ge lust och motivation, men ändå vara realistisk och önskad.

- Hur ser din vision ut?
- Vad önskar du av det här mötet?
- I vilket sammanhang ser du detta möte kopplat till annat framtida arbete?

Låt några andra förstora din vision – hur skulle den se ut utan begränsningar? När visionen har förstörats ska du se om det är några delar i den som du vill ta med i ursprungsvisionen.

Målgruppen

Vilka är ungdomarna egentligen? Ibland generaliserar man kring ungdomar som grupp och alla förutsätts vara lika och ha lika förutsättningar och behov. Men gruppen ungdomar är inte homogen utan består av många olika individer och grupper.

- Vilka är målgruppen för resultatet av mötet?
- Vilka är målgruppen för mötet?
- Vilka "ungdomar" ska bjudas in till just detta möte?
- Vilka andra är viktiga att bjuda in till mötet som gör att syftet med mötet kan förverkligas?

Ungdomar kan vara:

Ungdomar i ungdomsorganisationer, på fritidsgårdar, ungdomar med utländsk bakgrund, med svensk bakgrund, i olika åldrar, med olik sexuell läggning, som bor i staden eller på landet, från olika socialgrupper, med jobb, utan jobb, i skolan med höga betyg, avhoppare från skolan eller unga som gillar olika musikstilar. Och i alla grupper finns både tjejer och killar.

Samtala om:

- Hur definierar du ungdomar?
- Hur kan du få en mångfald av begreppet ungdom?
- På vilka arenor finner du olika grupper av ungdomar?
- Är det unga beslutsfattare som du vill nå? Hur kan du använda unga beslutsfattare i arbetet?

Problem eller resurs

Är unga ett problem eller en resurs? Hur tänker du om ungdomar och hur påverkar det åtgärder? Kan unga bidra genom sin ungdomlighet och sina kunskaper eller är de sårbara och ett problem för samhället?

Samtala om:

- Hur ser du på kommunens/organisationens ungdomar?
- På vilket sätt kan de bidra?
- På vilket sätt är de sårbara och ett problem?

Inkludera eller exkludera?

Språket ger möjlighet att inkludera eller exkludera. Vad blir skillnaden om du säger:

- "Vi svenskar".
- "Vi i Sverige".

Samtala om:

- Hur kan du inkludera istället för att exkludera?
- Är det motiverat att ibland exkludera?

Organiseringen

Nu är det dags för organiseringen av det du har beskrivit ovan:

- Hur ska mötet organiseras?
- Plats?
- Inbjudan?
- Metoder?
- Start och avslutning?
- Förtäring?
- Uppföljning?

Metoder som skapar möten

Det finns många metoder för att organisera möten. När du bestämt syftet och ledarskapet för mötet är det lättare att välja metod. Använd de metoder som du känner dig bekväm med, men våga utmana dig själv. Ta gärna hjälp av en mötesledare som håller i processen för mötet.

Metod 1: Bryta normer och maktstrukturer

När du vill skapa bra möten är det viktigt att fundera på metoder som kan bryta maktstrukturen. Det finns både informell och formell makt. Beslutsfattare kan ha formell makt i form av positioner och uppdrag. I grupper kan det finnas informell makt med till exempel en informell ledare som alla följer.

Fundera på hur ni kan bryta maktstrukturer i en grupp:

- Sittningen. Istället för ett rektangulärt bord med en kortända med en traditionell "ordförandeplats" så sitt med stolar i cirkel utan bord.
- Reflektera gemensamt i gruppen över makt och status och hur ni ska hantera det i den här gruppen.
- Låt inte personerna presentera sig med positioner.
- Gör statusövningar.

Samtala om:

- Hur kan ni bryta maktstrukturer?
- Hur kan ni ge alla möjlighet att delta?

Gruppindelningar

I vissa övningar kommer du att använda gruppindelningar. Fundera på hur du skapar grupper. Du kan ta vara på människors energi och låta dem jobba med dem de vill jobba. Eller så kan du styra med hjälp av instruktioner som att bilda grupper med personer man inte känner, tjej- och killgrupper, personer i olika åldrar. Ha tillit till att människor gör det som är bäst för dem.

Redovisa

Måste alla grupparbeten redovisas? Och i så fall på vilket sätt? Ibland kanske samtalet i gruppen var det viktiga. Ibland kanske en vernissage av blädderblad är tillräckligt. Och ibland kanske det passar att göra en tvärgruppsredovisning. Det senare innebär att bilda nya grupper med en person från varje grupp och att deltagarna berättar för varandra vad som sades i ursprungsgruppen. Fundera på vilket sätt som bäst uppnår dina intentioner och maximerar lärandet i gruppen.

Metod 2: Praktik

Ungdomar och beslutsfattare praktiserar i varandras liv. Bjud in tjejer och killar att praktisera som beslutsfattare/politiker under en vecka. Ge beslutsfattarna/politikerna möjlighet att praktisera i ungdomars vardag.

Syfte: Ökad kunskap för beslutsfattarna om att vara ung idag, inspirera unga att ta del i beslutsfattande.

Målgrupp: Beslutsfattare; kommunalråd, oppositionsråd, landstingsråd, riksdagsledamöter eller EU-parlamentariker men också tjänstemän, fritidsledare, rektorer, lärare, chefer inom näringslivet och medierna samt ungdomar.

Metod: Ungdomar och beslutsfattare pryar hos varandra. En dag i varderas miljö är ett minimum men gärna en vecka för att lära känna varandra och varandras miljöer och verklighet. Ungdomar kan eventuellt prya i par hos beslutsfattaren. Praktiken kan bestå av en ung person och en politiker eller ett stort antal deltagare under samma period.

1. Formulera syftet med praktiken för ungdomarna, beslutsfattarna samt organisationen.
2. Rekrytera beslutsfattare genom att låta dem diskutera nyttan av att få insikt i ungdomars vardag. Eller genom beslut i kommunstyrelsen.
3. Rekrytera ungdomar genom uppsatstävling, ansökan, via fritidsgården eller skolan. Tillvägagångssätten är oändliga.
4. Matcha ungdomar och politiker. Kom ihåg syftet med praktiken vid matchningen.
5. För att kunna utvärdera, genomför en utvärdering före och efter, se frågorna nedan. Låt deltagarna fylla i meningarna.
6. Finns det några risker med praktiken? Är det något som du behöver ha beredskap för? Som till exempel sjukdomar och resor.
7. Bjud gärna in medierna under ett eller flera skeden av projektet.
8. Genomför gärna ett förberedelsemöte i de olika grupperna. Låt deltagarna fundera på vad de vill veta under veckan, hur de ska använda kunskapen efteråt och på praktiska saker. Se förslag nedan.
9. Genomför praktiken. Be deltagarna föra dagbok om det som händer och om lärdomar.
10. Genomför en ny utvärdering efter praktiken.
11. Ha gärna ett möte efter praktiken med de olika grupperna eller gemensamt där ni diskuterar lärdomar och hur ni går vidare med idéerna som kommit fram under veckan. Se nedan.
12. Vad lärde du dig? Hur kan du använda dina lärdomar? Hur går du vidare?

Utvärdering

Genomför gärna en utvärdering före och efter praktiken. Här följer några idéer på frågor att använda. Före praktiken

- Jag tror det bästa med att vara beslutsfattare/ung är...
- Jag tror det sämsta med att vara beslutsfattare/ung är...
- Jag tror det svåraste med att vara beslutsfattare/ung är...
- Jag tror min största lärdom denna vecka blir...
- En sak jag tror den andra inte har en aning om i mitt liv är...
- En sak jag tror den andre lär sig denna vecka utifrån mitt liv...
- Om jag vore ung/beslutsfattare skulle jag...

Efter praktiken

- Min största lärdom denna vecka är...
- Jag tror det bästa med att vara beslutsfattare/ung är...
- Jag tror det sämsta att vara beslutsfattare/ung är...
- Jag tror det svåraste med att vara beslutsfattare/ung är...
- Min största lärdom denna vecka...
- En sak jag tror den andra inte hade en aning om i mitt liv är...
- En sak jag tror den andre lärt sig denna vecka utifrån mitt liv...
- Om jag vore ung/beslutsfattare skulle jag...

Förberedelser

Ha ett introduktionsmöte med deltagarna. Eller skriv åtminstone ett brev där du ber dem förbereda följande:

- Förbered dig på att kortfattat berätta om din miljö, din vardag och dina uppgifter.
- Skriv ned vad som är viktigt för dig som ung/beslutsfattare.
- Vad vill du veta om den andre personen?
- Vilka platser/möten från din vardag vill du att den andre ska få ta del av?

Uppföljning

Träffas efter en tid och diskutera tillsammans:

- Vad var den största lärdomen?
- Vad var mest förvånande/övertäckande?
- Vad var roligast?
- Vad var det bästa i den andres vardag/liv?
- Om du skulle göra om det – vad skulle du göra annorlunda?

Metod 3: Middag

Genomför en middag med unga och beslutsfattare tillsammans. En middag som innehåller samarbete, interkulturellt lärande¹ och som ger möjlighet att testa sina färdigheter i köket. Ungdomarna och beslutsfattarna arbetar i team, lagar en middag tillsammans hos en familj och äter sedan tillsammans med familjen. Ungdomarna och beslutsfattarna bjuds in till middagen och inte förrän uppgiften introduceras får de veta att det är de själva som ska laga middagen. Detta kan gärna ske i samband med övernattnig. Ett alternativ kan vara att servera lunch.

Syfte: Teamarbete men också möjlighet att pröva på en helt ny kultur i form av en ny miljö där ingen befinner sig på hemmaplan och som ger förutsättningar för samtal på samma nivå.

Målgrupp: Ungdomar och beslutsfattare. Detta kan ske på lokal, regional och nationell nivå.

Metod:

1. Arrangera med ett antal familjer att ett team kommer och lagar middag hos dem en kväll. Skicka information till familjerna.
2. Bjud in beslutsfattare och ungdomar till middag.
3. Låt dem arbeta i blandade grupper om 3-5 deltagare.
4. Introducera kvällens uppgift: beslutsfattare och ungdomar ska arbeta i grupper, de får en bestämd summa pengar att köpa ingredienser för till kvällens middag för sig och den familj som de ska bjuda på middag och de ska diska efteråt. De får vägbeskrivning till affären och till familjen samt vilken tid de ska vara på plats. Kom ihåg nödnummer till kursledningen. Skicka eventuellt också med ett antal frågor som du vill att deltagarna ska diskutera i gruppen och med familjen.
5. När deltagarna kommer tillbaka från familjerna be dem rita en bild över känslorna från kvällen.
6. Dagen efter ber du dem redovisa frågorna och lärdomarna. Samtala om hur det var att samarbeta i ett nytt team och hur det kändes när de fick uppgiften, när de anlände till familjen, när de förberedde måltiden och när de åt tillsammans med familjen. Fråga dem vad de kan lära sig om sig själva utifrån detta? Om möten med andra människor? Hur kan de gå vidare med den kunskap de fått idag?

Fika med en politiker

Kanske finns det en cafeteria där politikerna samlas efter kommunfullmäktigemöten eller andra möten? Passa på att bjuda in ungdomar och skapa spontana möten. Ta upp aktuella ämnen i mindre grupper eller i storgrupp.

---

¹ Interkulturellt lärande är ett sätt att låta sin egen kulturella bakgrund möta andras.

Metod 4: Human Library

En metod där beslutsfattare förutsättningslöst får möjlighet att ta del av tjejs och killars verklighet. Metoden ger dem möjlighet att låna två ungdomar till ett möte och chans att ställa frågor. Ungdomarna kan lånas ut till nämndsammanträden, kommunfullmäktige eller arbetsplatsmöten på förvaltningar. De lånas gärna ut i par för att få fler perspektiv men också för att öka tryggheten för ungdomarna.

Syfte: Att beslutsfattare får kunskap om ungas situation.

Målgrupp: Ungdomar, beslutsfattare och tjänstemän.

Metod:

1. Kontakta en organisation, skola eller fritidsgård. Rekrytera ungdomar som är villiga att vara ett levande bibliotek.
2. Låt ungdomarna förbereda sig genom att träffas och diskutera möjliga frågor och förhållningssätt. Ge dem också tillgång till statistik om ungdomars situation i kommunen. Observera dock att ungdomarna inte ska vara experter på alla ungdomars situation i kommunen utan endast på sina egna liv. Eventuellt kan ungdomarna dela in sig utifrån teman de önskar.
3. Erbjud nämnder, kommunfullmäktige och arbetsplatser möjligheten att under en viss tid låna ungdomarna.
4. Förutsättningar och begränsningar: De som lånar ungdomarna har rätt att ställa vilka frågor som helst men ungdomarna har rätt att avstå från att svara på frågor som känns för privata, respektlösa eller liknande.
5. Låt gärna ungdomarna dokumentera frågor, låt även låntagarna dokumentera sina lärdomar.
6. Avsluta med en träff med ungdomarna för att reflektera över hur det kändes och vad de lärt sig. Ungdomarna kan sammanställa ett material och skicka till dem som lånade dem. De kan också ordna en presskonferens och presentera projektet för medierna.
7. Följ upp de som har lånat ungdomar och kartlägg hur de går vidare med lärdomarna.

Metod 5: Kartan – bilden av kommunen och Europa

Hur ser vi egentligen på vår kommun och Europa – är våra kartbilder desamma? Den här metoden hjälper ungdomar och beslutsfattare att få en gemensam kartbild så att de sedan kan samtala om vad som behöver utvecklas i kommunen.

Syfte: Skapa en gemensam karta för vidare diskussion.

Målgrupp: Ungdomar och beslutsfattare.

Material: Bladderblad, kriterier eller tjocka tuschpennor, eventuellt en karta över området.

Metod:

1. Bjud in ungdomar och beslutsfattare till ett möte.
2. Dela in deltagarna på mötet i grupper, till exempel utifrån ålder och kön.
3. Be grupperna rita en karta tillsammans över kommunen, staden eller stadsdelen på ett bladderblad.
4. Be dem märka ut viktiga saker eller platser i kommunen eller staden. De kan eventuellt också märka ut områden där det är problem.
5. Jämför gruppernas bilder. Samtala om: Vad märkte ni ut? Varför är det viktigt för er? Vad är likheterna och skillnaderna mellan bilderna?
6. Låt de mindre grupperna samtala om hur de vill utveckla kartbilden: Vad vill ni lägga till för att kommunen ska bli bättre? Vad från de andra gruppernas bilder skulle ni vilja lägga till i er bild?
7. Samlas åter i stora gruppen och undersök varandras bilder.
8. Samtala om lärdomar och hur ni går vidare.

Variant

För att diskutera Europaperspektivet kan ni göra en liknande övning.

1. Be deltagarna rita en karta tillsammans över Europa på ett bladderblad.
2. Be deltagarna märka ut viktiga platser.
3. Lista vad som är det bästa med Europa och vilka möjligheter som finns för unga i Europa.

Metod 6: Kameran – dokumentera verkligheten

Är du nyfiken på hur unga uppfattar sin miljö? Be dem till exempel att dokumentera otrygga platser i kommunen. Eller bra platser eller platser som de saknar. Skicka ut ungdomarna med en engångskamera, be dem redovisa och för ett samtal om resultatet.

Syfte: Att få kunskap om hur unga uppfattar sin omgivning.

Målgrupp: Ungdomar och beslutsfattare.

Material: En engångskamera eller digitalkamera per grupp.

Metod:

1. Bjud in ungdomar att delta.
2. Dela ut engångskameror eller digitalkameror. Låt ungdomarna fotografera otrygga miljöer, platser de trivs på, platser de vill förbättra eller platser de saknar.
3. Framkalla bilderna eller skriv ut dem. Låt deltagarna göra en presentation för beslutsfattarna där de får redovisa och berätta om miljöer som de tycker är otrygga.
4. Arbeta tillsammans i grupper om ungdomar och beslutsfattare. Diskutera hur man skulle kunna förbättra de otrygga miljöerna och lista tre lösningar på hur detta skulle kunna bli en trygg miljö. Samtala om platser ungdomarna trivs på och låt deltagarna lista tre saker som är det bästa med denna plats. Lista platser ungdomarna saknar.
5. Samtala om vad som är möjligt och hur ni går vidare med detta.

Metod 7: T-shirten

Ett kreativt möte där skapandet är i fokus. Låt ungdomar och beslutsfattare designa egna tröjor på temat "Vad är det bästa med kommunen/EU"? Samtala sedan om resultatet och hur ni vill att det ska vara.

Syfte: Synliggöra olika bilder av kommunen eller EU.

Målgrupp: Ungdomar och beslutsfattare.

Material: T-shirts (kan vara andra klädesplagg också beroende på målgruppen), textilfärg eller tuschpennor.

Metod:

1. Bjud in till möte.
2. Låt var och en designa en T-shirt med ord, färger och symboler på temat "Det här tycker jag är själen/identiteten för min kommun". En variant är att även formge baksidan: "Såhär skulle jag vilja att det var i min kommun". Eller så målar deltagarna en T-shirt om ett önskat EU.
3. Samtala om: Vad säger min T-shirt? Vad säger din? Likheter? Skillnader? Hur skulle vi vilja att det var? Hur kan vi uppnå det?
4. Avsluta mötet med att diskutera hur ni går vidare.

Alternativ

Be ungdomarna komma med idéer till marknadsföringsprylar eller en sak som kan bli en del i politikerns och tjänstemäns vardag. En sak som delas ut bland politiker och tjänstemän och som ständigt påminner dem om ungdomsperspektivet och som de alltid kan ha med sig.

Metod 8: Stadsvandring

Bjud in beslutsfattarna på en stadsvandring där tjejer och killar visar upp sin stad. Om vad som fungerar och vad som är problem.

Syfte: Ett ungdomsperspektiv på utemiljön.

Målgrupp: Ungdomar och beslutsfattare.

Metod:

1. Samla en grupp tjejer och killar. Låt dem förbereda en stadsvandring av sin stad.
2. Låt dem lista ställen som de gillar att vara på, ställen de är rädda att vara på och ställen de önskar var annorlunda.
3. Bjud in beslutsfattare till stadsvandringen.
4. Låt ungdomarna guida beslutsfattarna i staden och berätta hur de skulle vilja att den utvecklades.
5. Samtala om vad deltagarna tar med sig från stadsvandringen.
6. Gör eventuellt en återträff och låt beslutsfattarna guida ungdomarna och berätta hur de planerar att utveckla staden.

Alternativ: Låt ungdomarna spela in en film på temat "Min stad..." eller "Såhär tycker unga..." där de visar upp sin miljö och kanske också en vision om hur de skulle vilja ha det.

Metod 9: Fånga idéer

Syfte: Fånga in idéer till att utveckla kommunen.

Målgrupp: Ungdomar.

Material: Bladderblocksblad och tuschpennor.

Metod:

1. Bjud in till ett möte med ungdomar.
2. Be deltagarna dela in sig i mindre grupper, 3-5 deltagare.
3. Be grupperna lista svar på följande frågor på bladderblad: Vad ska kommunen sluta med? Vad ska kommunen börja med? Vad ska kommunen fortsätta att utveckla? Vad är viktigt och vad fungerar bra?
4. Redovisa gemensamt.

Alternativ

Besök några skolklasser, berätta ditt syfte med besöket. Be eleverna skriva ned svar på frågorna ovan. Vad prioriterar de olika åldersgrupperna? Du kan också besöka ungdomsgården eller en organisation.

Metod 10: Uppskattande samtal – vaska guldkorn

Konstruktiva samtal som fokuserar på det som fungerar är ett sätt att tillsammans skapa en berättelse om en önskad framtid. Starta i det som tidigare har fungerat. Intervjua varandra två och två.

Syfte: Undersöka berättelser för att skapa en önskad framtid.

Målgrupp: Ungdomar och beslutsfattare.

Metod:

1. Bjud in ungdomar och beslutsfattare till ett möte.
2. Dela in deltagarna i par. Blanda gärna beslutsfattare och ungdomar.
3. Introducera ämnet. Det kan till exempel handla om lyckat ungdomsinflytande. Du kan formulera temat lite olika beroende på vad du önskar fokusera på. Men det ska vara formulerat som en utmaning, en positiv sådan.
4. Låt deltagarna intervjua varandra. En intervjuar i ca 15-20 minuter och antecknar samtidigt. Se *Intervjufrågor*.
5. Byt roller.
6. Gå samman i grupper om tre par.
7. Gå laget runt och den som intervjuade berättar kort den andra personens historia. Var generös, lyft fram goda egenskaper och arbetsinsatser som bidrog till ett lyckat ungdomsinflytande.
8. När alla har berättat historierna – samtala om vad som bidrog till framgången. Lista tre handlingar och tre förutsättningar som bidrog till ett lyckat resultat.
9. Redovisa i storgrupp.
10. Samtala gemensamt om hur ni kan gå vidare med resultatet.

Intervjufrågor

1. Definiera temat som en positiv utmaning.
2. Utforska konkreta positiva tillfällen då personen har upplevt, känt eller befunnit sig i utmaningen, till exempel lyckat ungdomsinflytande. Hur såg det ut? Vad gjorde du? Vilka fanns runt omkring dig? Vilken var din uppgift?
3. Fortsätt intervjun med frågor som: Vad var det som gjorde den här erfarenheten så fantastisk och speciell? Vad är du mest stolt över?
4. Tänk dig att din dröm om ungdomsinflytande blir sann. Vad känner du? Vad ser du? Vad gör du? Hur gör du det? Vilka samarbetar du med?
5. Vad säger historien om din kompetens? Vad är det enklaste (minsta) steget du kan göra för att komma närmare drömmen?

Metod 11: SWOT – Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats

Detta är en metod som hjälper till att skapa en gemensam bild inför arbetet med ungdomars situation, ungdomsinflytande i kommunen eller något annat tema. Metoden hjälper dig att se verksamhetens styrkor och svagheter men bidrar även till att du ser de möjligheter och hot som organisationen står inför. SWOT står för Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats (Styrkor, Svagheter, Möjligheter och Hot).

Syfte: Kartlägga en situation och undersöka hur ni kan gå vidare.

Målgrupp: Ungdomar och beslutsfattare.

Metod:

1. Fyll i tabellen nedan. Hur ser det ut när det gäller ungdomsinflytande/ungdomars situation i kommunens verksamhet/kommunen?

Styrkorna och svagheter handlar om er interna organisation. Hoten och möjligheterna refererar till omvärlden och externa faktorer.

Styrkor – vilka styrkor har ni?	Möjligheter – vilka möjligheter ger omvärlden er?
Svagheter – vad borde ni förbättra?	Hot – vilka hot står ni inför? – vilka trender finns i omvärlden?

2. Vilka slutsatser kan ni dra?

3. Om ni vill gå vidare:

- Välj tre saker som är viktiga och som ni vill göra ännu bättre från rutan styrkor.
- Välj tre saker som ni vill utveckla från rutan svagheter.
- Välj tre idéer som ni tycker är spännande att ta tillvara från möjlighetslistan.
- Välj tre hot som kan komma att bli ett problem och gör en plan för hur de kan undvikas.

Metod 12: Uppsats

Behöver du hjälp att utveckla kommunens vision? Ta hjälp av ungdomarna – hur vill de att det ska se ut i kommunen i framtiden? Vad skulle få dem att stanna kvar? Samarbeta med några skolor eller gör ett utskick till kommunens ungdomar. Anordna en uppsatstävling, välj ut de tio bästa visionerna och publicera dem på internet eller i en bok. Ha gärna någon form av pris. Låt ungdomarna presentera sina visioner på till exempel kommunstyrelsemötet. Arbeta in idéerna i kommunens arbete.

Återkoppla om ett halvår till ungdomarna som deltog i tävlingen och redovisa vad ni har gjort för att komma några steg på vägen.

Syfte: Få del av ungdomars tankar och visioner om framtiden.

Målgrupp: Ungdomar.

Metod:

1. Anordna en uppsatstävling. Bästa uppsatsen kan till exempel vinna pris i form av att praktisera hos politiker, besöka länets riksdagsledamot eller en kortare skrivutbildning på en folkhögskola. Eller publicera en bok med ett antal uppsatser.
2. Bestäm vilka som ska ingå i gruppen som bedömer uppsatserna.
3. Bjud in ungdomar att skriva uppsatser om framtiden i kommunen eller i Europa.
4. Läs och bedöm, utse vinnare.
5. Sammanställ idéerna och återkoppla till ungdomarna hur ni arbetar vidare med idéerna.
6. Publicera gärna uppsatserna på internet, i lokaltidningen eller i en bok.

Metod 13: Webbenkät med uppföljande möte

Bjud in killar och tjejer att tycka till på webben. Kanske kan du använda skolornas e-postadresser, Lunarstorm eller Facebook för att kontakta ungdomar. Bjud sedan in till ett möte för att föra ett samtal om resultatet. Eller gör det som en tävling och låt ungdomarna gissa hur många procent av dem som svarade som tyckte si eller så.

Syfte: Ta temperaturen i några frågor.

Målgrupp: Ungdomar på en community på internet eller skolelever.

Metod:

1. Formulera frågor om vad du vill veta. Frågorna kan vara i form av rangordningsfrågor. För webbundersökningar finns det gratisprogram att tillgå, till exempel surveymonkey.com. Testa gärna frågorna på några personer ur målgruppen innan webbundersökningen så att du vet att frågorna fungerar.
2. Bestäm målgrupp, kanske går det att använda skolornas e-postadresser eller köpa adresser på till exempel Lunarstorm eller annan community.
3. Genomför enkäten. Sammanställ.
4. Bjud in till möte för att presentera resultatet. Gör kanske en tävling där deltagarna får gissa hur många procent som tyckte si eller så.
5. Samtala om hur ni går vidare. Vad behöver förändras? Hur kan det göras? På vilket sätt kan ni samarbeta?
6. Återkoppla hur du går vidare till alla som fick erbjudande om att delta i enkäten på webben.

Variant

Skapa en grupp på Facebook, ett forum där möjlighet finns att diskutera viktiga frågor. Bjud in, låt de som går med bjuda in andra personer. Utmana och skapa dialog. Bloggar är ett annat alternativ. Skriv om angelägna frågor. Få andra att delta.

Metod 14: Tidning år 2015

Skapa en tidning daterad 2015. En tidning för kommunen och en för EU. Detta är en metod där deltagarna får möjlighet att i ord och bild formulera vad som har hänt med kommunen och EU:s verksamhet i framtiden. Visionen presenteras i tidningsformat.

Syfte: Skapa visioner av kommunen/EU och ungdomars roll.

Målgrupp: Ungdomar och beslutsfattare.

Material: Rullpapper alternativt blädderblad, kriter, tuschpennor.

Metod:

1. Bjud in till möte eller besök fritidsgårdar och skolklasser.
2. Be deltagarna dela in sig i grupper. Varje grupp ska producera en förstasida på en tidning, en debattsida och fem notiser. Tidningarna produceras på blädderblad eller på långa pappersrullar där alla sidorna får plats bredvid varandra. Grupperna behöver inte skriva hela texterna utan det viktiga är rubrikerna och några kärnpunkter om vad artiklarna innehåller. De ska även namnge tidningen.
3. Utifrån detta formulerar sedan grupperna varsin vision för kommunens och EU:s verksamhet.
4. När grupperna presenterar tidningen och visionen, kan det vara roligt om de andra grupperna opponerar på tidningen. De kan göra det genom att jobba med det positiva – vad är det som gör det här spännande och utmanande, vad skulle de själva vilja ha med sig från denna vision till sin egen vision.
5. Samtala om hur ni går vidare med visionerna och lärdomarna från mötet.

Variant

Istället för tidning kan ni skapa en webbplats på internet för år 2015. Vilka är nyheterna? Hur ser webbplatsen ut?

Metod 15: Organisationen om en dag, om ett år, om fem år

Skapa framtidsbilder tillsammans. Hur ser framtiden ut i kommunen, i Sverige och i Europa med olika tidsperspektiv – om en dag, om ett år och om fem år? Vad är möjligt att förändra på den tiden?

Syfte: Skapa framtidsbilder av EU och kommunen.

Målgrupp: Ungdomar och beslutsfattare.

Metod:

1. Bjud in till möte. Gärna ungdomar och beslutsfattare tillsammans.
2. Låt deltagarna dela in sig i grupper om 3-5 personer.
3. Låt dem arbeta med temat "Så här vill jag att kommunens verksamhet ser ut för tjejer och för killar." Ge grupperna olika tidsperspektiv: om en dag, om ett år eller om fem år. Några grupper kan arbeta med kommunen och några med EU. Låt grupperna rita, skriva, sjunga eller annat som passar dem för att utveckla sin vision.
4. Låt grupperna redovisa sin vision för varandra.
5. Efter redovisningen kan ni gå vidare genom att samtala kring följande frågor: Vad är inspirerande och lockande i de olika bilderna? Vad vill du ta med till din vision? Hur blir det för tjejer respektive killar i visionen? Vad är realistiskt? Vad saknas?
6. Utifrån samtalet kan ni formulera en gemensam vision med hänsyn till det ni vill ska bli verkligt från allas bilder. Hur går ni vidare? Vad behöver ni göra för att det ska bli verkligt? Vem ansvarar?
7. Återrapportera till gruppen hur arbetet går. Bjud in gruppmedlemmarna att delta.

Metod 16: Utbilda beslutsfattare och ledare

Utbilda de som ansvarar för ungdomars situation i kommunen om hur ungdomar har det. Använd ungdomar som utbildare. Kombinera även med fakta och statistik från till exempel Ungdomsstyrelsens Luppundersökning – lokal uppföljning av ungdomspolitiken.² Utbildningen är starten på att tjejers och killars perspektiv ständigt blir närvarande i kommunens verksamhet.

Syfte: Att föra in ett ungdomsperspektiv i kommunens verksamhet.

Målgrupp: Beslutsfattare, ledare, lärare och kommunala tjänstemän.

Metod:

1. Bjud in till utbildning.
2. Utbilda kommunens eller organisationens beslutsfattare och ledare i till exempel barnkonventionen – vad betyder den i praktiken? Annat innehåll kan till exempel vara Ungdomsstyrelsens Luppundersökning, konsten att skapa dialog, hur vi kan öka ungdomsinflytandet i kommunens verksamhet.
3. Utbilda också i att göra konsekvensanalyser av beslut ur ett ungdomsperspektiv. Kom ihåg att gruppen ungdomar består av många grupper. Använd kön som indelningsgrund och sedan kan ni ha underkategorier som till exempel ålder, boende i staden eller på landsbygden, svensk eller utländsk bakgrund.
4. Be deltagarna gå igenom sin verksamhet ur ett ungdomsperspektiv till nästa träff.
5. Samtala på återträffen om vad de har lärt sig om ungdomars situation utifrån sin egen verksamhet. Vad vill de behålla och vad behöver utvecklas?
6. Finn former för att ungdomspolitiken ständigt ska finnas närvarande i kommunens verksamhet.
7. Följ upp och belöna.

---

² Lupp-enkäten, Lokal uppföljning av ungdomspolitiken är sammanställd av Ungdomsstyrelsen och ger kommuner ett underlag för att utveckla arbetet med en övergripande kommunal ungdomspolitik. Enkäten består av 80 frågor och är anpassad till tre åldersgrupper: åk 7-9, gymnasiet samt unga vuxna 19-25 år.
www.ungdomsstyrelsen.se/kat/0,2070,1097,00.html

Möten med dialog

Här följer några metoder för möten med dialog. Det är mötesformer som går att använda i en liten grupp men som med fördel används i större grupper och upp till riktigt stora grupper.

Metod 1: Dialogkafé

En strukturerad dialog där deltagarna sitter i grupper vid kafébord och samtalar om givna frågor. Svaren redovisas och sammanställs om så önskas. Under processen byts samtalspartner. En gemensam förståelse och insikt ger deltagarna en vilja att handla. Metoden går att praktisera från tolv personer och upp till över tusen personer.

Instruktion: www.theworldcafe.com

Metod 2: Open Space-möte

En metod som bygger på självorganisering. Såhär beskriver upphovsmannen Harrison Owen det: Kom tillsammans, sitt i cirkel, sätt upp en agenda tillsammans och börja jobba. Metoden har använts från två personer och upp till tvåtusen.

Instruktion: Open Space Technology, a user's guide av Harrison Owen.

Det finns också möjlighet att genomföra mötet on-line på www.openspace-online.com.

Denna form är en utmärkt mötesform när människor befinner sig geografiskt långt ifrån varandra.

Frågebatteri till alla övningar

Nedan följer exempel på frågor att samtala om och som går att använda till de olika övningarna. Välj några som passar ditt syfte med övningen. Du kan också göra egna frågor. Tänk på att frågorna bör vara öppna, alltså inte ja- eller nejfrågor utan frågor som leder till dialog. Frågorna bör heller inte vara värderande utan nyfikna.

Exempel på frågor att samtala om:

Framtidsutsikt

- Vad är det bästa med att vara ung i Europa/kommunen?
- Vad är det sämsta med att vara ung i Europa/kommunen?
- Hur ser ungdomars framtid ut i Europa/kommunen?
- Hur skulle du vilja att det var i Europa/kommunen?
- På vilket sätt kan beslutsfattare bidra till att skapa en bättre framtid för unga i Europa/kommunen?
- Rangordna områden som är viktiga för EU att arbeta med för att unga ska få en bra framtid i Europa. (t.ex. arbete, miljö, utbildning, mänskliga rättigheter, bostäder, jämställdhet, trafik- och infrastruktur)

Jämställdhet

- Vilka är möjligheterna för tjejer och killar i kommunen/Sverige/Europa?
- Vilka är hindren för tjejer och killar i kommunen/Sverige/Europa?

Perspektiv

- Vad är det bästa med att vara ung idag?
- Vad var det bästa med att vara ung för femtio år sedan?
- Vad saknas idag från förr?
- Vad har blivit bättre?
- Hur kan det utvecklas ännu mer?
- Vad är din största lärdom från när du var ung?
- Vilket budskap fick du från vuxna om att vara ung/din framtid?
- Vilket budskap vill du ge unga idag?

Inflytande

- Om du var politiker för en dag – vad skulle du då förändra i kommunen/Sverige/Europa?
- Vad är det bästa/sämsta med politiker respektive ungdomar?
- Vad skulle få dig att bli beslutsfattare/politiker?
- Vad är EU:s tre viktigaste framtidsfrågor för dig som är ung/beslutsfattare?
- Vilka råd skulle du ge EU-kommissionärerna för att förbättra situationen för ungas framtid i Europa?
- Vad får dig att bli engagerad och vad gör du med ditt engagemang?
- Vad skulle få fler att bli engagerade i kommunens framtid?

Utvärdering

- Vad har du lärt dig idag?
- Vad var det bästa med det här samtalet?

© Ungdomsstyrelsen 2008

projektledare **Liene Ledaine**
text **Ulrika Eklund**
språkgranskning **Anette Persson**
omslag **Christián Serrano**
tryck **EO Grafiska AB**

distribution **Ungdomsstyrelsen, Box 17801, 118 94 Stockholm**
webbplats **www.ungdomsstyrelsen.se**
e-post **info@ungdomsstyrelsen.se**
tfn **08-566 219 00**, fax **08-566 219 98**

UNGDOMSSTYRELSEN

är en myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor.
Vi ger stöd till föreningsliv och kommuner samt till internationellt samarbete.

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se